

Jumalanjoen alajuoksun pintavalutuskentän suunnitelma ja maanomistajien sopimus

Khall 12.06.2023 § 123
91/11.00.01/2023

Valmistelija:
vt. elinkeinojohtaja Taina Tolkki
puh. 044 781 1901
taina.tolkki@parikkala.fi

Saimaan vesiensuojeluyhdistyksen vetämässä LAKU-hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan vesistön kunnostustoimenpiteitä Lahdenpohjan ja Akonpohjanlahden ekologisen tilan heikentymiskehityksen pysäyttämiseksi. Lahdenpohja ja Pohjoinen Suuri Rautjärvi eli Akonpohjanlahti sijaitsee Parikkalassa, Simpelejärven pohjoispuolella. Lahdenpohja laskee Simpelejärven Muukkosenselän pohjoispuolella sijaitsevaan Kinnarsalmeen laskuojan kautta. Lahdenpohja on jäänyt erilleen Simpelejärvestä vedenlaskujen myötä 1800–1900 - luvuilla. Akonpohjanlahti sijaitsee Lahdenpohjan itäpuolella ja laskee Kirjavalan kanavan ja Suomalaisenojan kautta Lahdenpohjaan. Akonpohjanlahti on jäänyt vedenlaskujen myötä omaksi altaakseen Suuri Rautjärvestä.

Akonpohjasta vesi laskee Lahdenpohjan kautta Simpelejärveen. Parikkalan kunnan hallinnoima Simpelejärven kunnostushanke 2022–2024 pyrkii omalta osaltaan parantamaan Simpelejärven tilaa. LAKU-hankkeen toimenpiteet tukevat Simpelejärven kunnostushankkeen toimenpiteitä.

LAKU-hankkeessa on tehty ja tehdään hoitokalastuksia, vesikasvien niittoja, peltotoimenpiteitä valuma-alueella (maanparannusaineiden levitys) sekä vesiensuojelurakenteita hankkeen valuma-alueelle. Rahoitus tulee 50 % KAS-ELYn kautta vesiensuojelun tehostamisohjelmasta ja muilta osin Etelä-Karjalan säästöpankkisäätiöltä, Raija ja Ossi Tuuliaisien säätiöltä sekä Kirjavalan ja Saaren osakaskunnilta. Kaikki hankkeen toimenpiteet toteutetaan hankkeen rahoituksen turvin. Hankkeen valtionrahoitus päättyy marraskuussa 2023 eikä tämän jälkeen ole varmuutta vesiensuojelurakenteiden toteutusmahdollisuudesta.

Jumalanjoen alajuoksun osittaisella käännöllä pyritään vaikuttamaan Jumalanjoesta ja Saveronjoen alueelta Akonpohjanlahteen tulevan kuormituksen vähentämiseksi, erityisesti tulva-aikoina. Akonpohjanlahti ja sen alapuolinen Lahdenpohja on luokiteltu ekologiselta tilaltaan välttäväksi, joten toimenpiteitä tulee tehdä ekologisen tilan heikentymiskehityksen hidastamiseksi. LAKU-hankkeen valuma-alue selvityksissä on Jumalanjoen ja Saveronjoen valuma-alueilta tuleviin kuormituksiin vaikuttaminen todettu kannattavaksi tulosten perusteella. <https://www.svsy.fi/wp-content/uploads/1118v22-SIMPELEJARVEN-LAHDENPOHJAN-JA-AKONPOHJANLAHDEN-VALUMA-ALUESELVITYS-KEVAT-2022.pdf>

Jumalanjoen alajuoksun rakenne on suunniteltu niin, että osa virtauksesta käännetään jo ennestään ajoittain kostealle alueelle, puustorajan alapuolelle, johon kaivetaan allas kiintoaineen ja ravinteiden laskeutua. Altaasta vesi valuu pintavaluntana ja suodattuen maan pintakerrosten kautta Akonpohjanlahteen. Kevällä 2023 on käyty LAKU-hankkeen toimesta maastokatselmuksella ELY-keskuksen Natura-alueiden lintuasiantuntijan kanssa ja rakentamissuunnitelma on lähetetty lausunnon ELYyn. Myös allasrakenteen toinen maanomistaja on pidetty

tietoisena suunnitteluprosessin vaiheista ja suhtautuu myönteisesti rakenteeseen. Toivomus on, että Parikkalan kunta ottaisi rakenteen hoidon vastuulle, mikäli toteutus saadaan tehtyä. Allasrakenteen alueen toinen maanomistaja toi myös esille toiveen metsästysrajoituksesta altaalle, jotta se voi toimia esimerkiksi sorsalintujen levähdyspaikkana.

Paitsi että rakenteella pyritään vedenlaadun parantamiseen ja kuormituksen vähentämiseen, voi pintavalutuskentällä sekä altaalla olla positiivisia vaikutuksia kosteassa elinympäristössä viihtyvälle kahlaajalinnuille, vesilinnuille ja muille eliöille. Korkeamman puuston kaatoa vältellään, koska alueella myös valkoselkätikan alueita. Akonpohjanlahden alueella on suunniteltu vesiensuojelurakenteita myös järven kaakkoiskulmalle ja Raikkalansalmen suunnalle yksityisten omistajien maille. Näihin on saatu maanomistajien suostumukset. Rakenteista muodostuu kokonaisuus jolla pyritään kokonaisvaltaisesti vähentämään kuormitusta alapuolisiin järviin.

Esittelijä: Kunnanjohtaja Pääkkö Mervi

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Parikkalan kunta antaa maan suunnitelman mukaisen pintavalutuskentän ja siihen liittyvien rakenteiden toteuttamiseen. LAKU-hanke vastaa Jumalanjoen pintavalutuskentän suunnittelusta, rahoituksesta, rakentamisesta sekä naapureiden kuulemisesta. Pintavalutuskenttä rakennetaan, mikäli LAKU-hankkeen kulloinen vuotuinen rakentamisbudjetti antaa siihen mahdollisuuden. Hoitovastuu on Parikkalan kunnalla seuraavat viisi vuotta. Kunnanhallitus valtuuttaa viranhaltijat allekirjoittamaan sopimuksen.

Päätös

Hyväksyttiin.